

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
> Retouradres Wilhelmina v. Pruisenweg 52-78 2595 AN Den Haag

Bureau Inspectieraad

Wilhelmina v. Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
www.rijksinspecties.nl

Contactpersoon

Teusjan Vlot

M 06 18306488

Teusjan.Vlot@inspectieraad.nl

Betreft: Programma Innovatie Toezicht

Via deze brief wil ik u - namens de rijksinspecties - informeren over het meerjarige programma Innovatie Toezicht, dat wij de komende kabinetsperiode gaan uitvoeren. Dit programma is gericht op de doorontwikkeling en innovatie van het toezicht van de rijksinspecties en ondersteunt de ambities van het kabinet, zoals verwoord in het regeerakkoord en de regeringsverklaring.

Datum

13 februari 2018

Het regeerakkoord roept overheden en de samenleving op om samen te werken aan het oplossen van maatschappelijke problemen. De samenleving moet zekerheid, veiligheid en kansen bieden aan iedereen, dat is de maatschappelijke opgave van het kabinet. De rijksinspecties kunnen een bijdrage leveren aan deze opgave door veiligheid te borgen, kwaliteit te stimuleren en eerlijke kansen te bevorderen. Dit kan leiden tot een groter vertrouwen in het optreden van de overheid, waarbij burgers ervaren dat de mens centraal staat en niet de systemen.

Ontwikkelingen bij de rijksinspecties

Ook nu zetten de rijksinspecties de maatschappelijke effecten van hun optreden al centraal als ze werken aan maatschappelijke opgaven. Afzonderlijk, gezamenlijk en vooral met andere overheden en diensten. Aanpak van mensenhandel, kwaliteitsborging in het sociaal domein en het bestrijden van ondermijnende criminaliteit zijn daarvan belangrijke voorbeelden, maar ook op veel andere terreinen werken wij als inspecties samen. In het sociale domein doen we dat via het Toezicht Sociaal Domein en zijn de gemeenten nauw betrokken. En ook bij de controle op gevaarlijke stoffen op Schiphol, de inspectie van risicovolle bedrijven en inspecties op offshore platforms, asbest en gasleidingen, wordt intensief samengewerkt. Deze samenwerking zetten we in de komende periode onverminderd voort.

Onze Academie voor Toezicht heeft als taak om het toezichtvak verder te professionaliseren. Dit doen we door het ontwikkelen en verspreiden van kennis en vaardigheden voor medewerkers van inspecties en door het stimuleren van het leren met en van elkaar.

Technologische mogelijkheden en digitalisering binnen de domeinen waarop wij toezicht houden, leiden tot veranderingen binnen het toezicht. Wij werken momenteel aan een sterker data-gestuurde aanpak van het toezicht. De mate waarin gegevens die intern en extern beschikbaar zijn, gehanteerd en met elkaar gedeeld mogen worden, is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

De samenleving stelt hoge eisen aan het toezicht. Er wordt terecht verlangd dat wij open zijn over ons handelen en onze resultaten. Transparantie en het burgerperspectief zijn daarom stevig in ons werk verankerd geraakt, zoals ook de

Nationale Ombudsman in een recent rapport heeft geconcludeerd¹. De gedachte is dat transparantie bijdraagt aan het vertrouwen van de maatschappij in toezicht. De rijksinspecties hebben de afgelopen jaren grote stappen gezet in het ontwikkelen van reflectief toezicht. Toezicht waarbij wij onze bevindingen over een domein bij elkaar zetten en analyseren en onze inzichten teruggeven aan de samenleving en de politiek. Een aantal inspecties brengt al jaarlijks een 'Staat van ...' uit over het eigen domein, anderen zijn bezig deze te ontwikkelen. Tevens mengen de rijksinspecties zich steeds actiever in het publieke debat.

Uitdagingen voor de toekomst

De rijksinspecties leveren een belangrijke bijdrage aan het oplossen van maatschappelijke problemen door stimulerend, corrigerend en reflectief te handelen. Een zelfbewuste houding en een zelfstandig en zichtbaar optreden in de samenleving zijn daarvoor randvoorwaarden. Zo kunnen we door onze dagelijkse interactie met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties betekenisvol bijdragen aan het vertrouwen tussen burgers en bedrijven en aan dat van burgers en bedrijven in de overheid.

Alle rijksinspecties zijn bezig om deze veranderende rol te vertalen naar vernieuwde vormen van toezicht. Dit vraagt om innovatie van onze werkprocessen en het vergroten van het adaptieve vermogen van de inspecties. Hierbij blijft het uitgangspunt van een risico-gestuurde aanpak voorop staan. Alleen dan kunnen beperkte publieke middelen zo effectief mogelijk worden ingezet. Ook is een stevige inzet op de professionalisering van onze organisaties nodig. Voor sommige inspecties is dit een forse opgave die veel vraagt van het vermogen om te veranderen. Zeker in het licht van de fusies en bezuinigingen van de afgelopen jaren. Bij andere inspecties is het belang van toezicht en handhaving door het regeerakkoord juist onderstreept en voorzien van extra middelen.

Om deze verschillende ontwikkelingen binnen de rijksinspecties te ondersteunen en met elkaar te verbinden, hebben wij besloten een programma Innovatie Toezicht te starten. In dit programma zullen wij de kracht van ons collectief gebruiken om de veranderingen binnen de individuele inspecties te versterken en te ondersteunen.

In dit programma zullen de volgende onderwerpen een plek krijgen:

- Een maatschappelijke dialoog over de wijze waarop wij in Nederland risico's en verantwoordelijkheden verdelen en toedelen. De vraag is hoe er een nieuwe balans gevonden kan worden tussen eigen verantwoordelijkheid en de rol van de overheid. De taak en missie van toezicht en de rijksinspecties moeten daar een logisch vervolg op zijn.
- De wijze waarop de vele vormen van privaat toezicht, zoals accreditatie, certificatie en internationale keurmerken een rol kunnen spelen in het publiek toezicht.
- Inzicht in en gebruik van nieuwe vormen van samenwerking tussen diensten en overheden die samen werken aan maatschappelijke opgaven.
- Meer en beter gebruik maken van data en de doorontwikkeling van data-gestuurd toezicht. En de integratie van nieuwe technologische

¹ Rapport nationale Ombudsman "Burgerperspectief in het werk van de Rijksinspecties" (2017).

Datum
13 februari 2018

ontwikkelingen in onze werkwijzen door te experimenteren met concrete nieuwe technologieën.

- Het vinden van een juiste en beter te hanteren balans tussen de inzet van bestuursrechtelijke handhavinginstrumenten en de rechtsbescherming die daar logischerwijze bij hoort.
- Een professionaliseringsagenda waarin de vernieuwingen in het primair proces, strategisch HRM, organisatieontwikkeling en leren en ontwikkelen samenkomen.
- De interactie met de omgeving waarin de rijksinspecties opereren, waarbij het gaat om transparantie en het betrekken van het perspectief van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- Het versterken van het samenspel met de wetenschap door het ontwikkelen van een Wetenschapsagenda en het creëren van een centrale plek voor de kennis over toezicht.
- De zichtbaarheid van de rijksinspecties en de kwaliteit van hun werk en in dat kader de individuele en collectieve communicatiefunctie.
- De zelfstandigheid van de inspecties bevorderen door de implementatie van de Aanwijzingen voor de rijksinspecties te volgen en deze implementatie in 2018 te evalueren.

De komende maanden werken wij dit programma verder uit. Over het definitieve programma en over het verder concretiseren van onze rol in het realiseren van de maatschappelijke opgaven van het kabinet, gaan wij graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groet, namens de rijksinspecties,

Jan van den Bos, voorzitter Inspectieraad